

MASARYKOVA UNIVERZITA PRÁVNICKÁ FAKULTA

JUDr. Tereza Kyselovská

Uznání a výkon cizího rozhodnutí

Uznání a výkon rozhodnutí

- Rozsudek národního soudu má účinky jen ve státě svého původu
- Zásada suverenity států
- Aby mělo rozhodnutí soudu účinky na území jiného státu:
 - Uznání
 - Prohlášení vykonatelnosti
 - Výkon

Uznání a výkon rozhodnutí

- Uznání - cizímu rozhodnutí se přiznávají na území určitého státu stejné právní účinky, jako by mělo rozhodnutí tuzemské
- Prohlášení vykonatelnosti - vlastnost rozhodnutí, podle které je rozhodnutí způsobilé k výkonu
- Výkon - za pomoci státních orgánů k přinucení osoby, aby splnila povinnost, která je jí uložena soudním rozhodnutím

Uznání a výkon rozhodnutí - prameny

- Vnitrostátní
- Unijní
- Mezinárodní
- Kolize mezi prameny
- „Dvojkolejnost „ úpravy uznání a výkonu
 - Rozhodnutí z členských států EU - postup dle nařízení Brusel I
 - Rozhodnutí z nečlenských států EU - postup dle mezinárodní smlouvy nebo ZMPS

Uznání a výkon rozhodnutí - prameny

- **Vnitrostátní prameny**
- §§ 63 - 66 ZMPS

Uznání a výkon rozhodnutí - prameny

- **Unijní prameny**
- Nařízení Brusel I
- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004, kterým se zavádí evropský exekuční titul pro nesporné nároky (**nařízení o EET**)
- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 1896/2006, kterým se zavádí řízení o evropském platebním rozkazu (**nařízení o EPR**)
- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, kterým se zavádí řízení o drobných nárocích (**nařízení o drobných nárocích**).

Uznání a výkon rozhodnutí - prameny

- **Mezinárodní prameny**
- Dvoustranné smlouvy o právní pomoci
- Úmluva CMR
- Úmluva o uznávání a výkonu rozhodnutí o vyživovací povinnosti

Uznání a výkon rozhodnutí -prameny

- **Kolize pramenů** - viz výklad dříve
- Vztah nařízení Brusel I a dalších nařízení (EET, EPR, drobné nároky)
 - 3 nařízení přinášejí některé výhody
 - Nařízení o EET a nařízení Brusel I - „alternativy“
 - Nařízení o EPR, o drobných nárocích - zavádějí nová řízení, možnost volby

Uznání a výkon dle Brusel I

- Působnost osobní, věcná - viz výklad dříve
- Působnost osobní
 - není rozhodující
 - soudní rozhodnutí pochází z jiného členského státu EU
- Působnost časová
 - Rozhodující je datum žádosti o uznání a výkon a datum vydání rozhodnutí
 - Nařízení se použije, pokud:
 - o uznání a výkon žádáno po 1. 5. 2004
 - rozhodnutí v členském státě původu vydáno po 1.5.2004

Uznání a výkon dle Brusel I - příklady

- Posud'te, podle jakého předpisu se bude postupovat
 1. *V ČR byl dne 15.6.2010 podán návrh na výkon rozsudku vydaného německým soudem dne 15.1.2010. - postup dle nařízení Brusel I, je splněna jeho časová působnost*
 2. *V ČR byl dne 15.6.2010 podán návrh na výkon rozsudku vydaného ukrajinským soudem dne 15.1.2010. - nelze postupovat dle nařízení Brusel I, uznávané rozhodnutí pochází z nečlenského státu EU*

Uznání a výkon dle Brusel I - příklady

- Posud'te, zda se bude aplikovat nařizení Brusel I
 1. V ČR byl dne 17.3.2004 podán návrh na výkon rozsudku vydaného rakouským soudem dne 15.12.2003. - *ne, rozhodnutí nebylo vydáno po 1.5.2004, ani řízení o uznání nebylo vydáno po tomto datu*
 2. V ČR byl dne 15.6.2004 podán návrh na výkon rozsudku vydaného rakouským soudem dne 15.1.2004. - *ne, návrh na zahájení řízení byl sice podán po 1.5.2004, ale předmětné rozhodnutí bylo vydáno před tímto datem*
 3. V ČR byl dne 15.6.2005 podán návrh na výkon rozsudku vydaného rakouským soudem dne 15.1.2005. - *ano, splněny obě časové působnosti*

Uznání a výkon dle Brusel I - příklady

- Posud'te, zda se bude aplikovat nařizení Brusel I
- *V ČR byl dne 15.6.2010 podán návrh na výkon platebního rozkazu vydaného rakouským soudem dne 15.1.2010. - ano, časové působnosti splněny*
- *V ČR byl dne 15.6.2010 podán návrh na výkon rozsudku o náhradě škody vydaného rakouským trestním soudem dne 15.1.2010. - ano, nezáleží, jaký druh soudu rozhodnutí vydal, stěžejní je, že se jedná o majetkový nárok*
- *V ČR byl dne 15.6.2010 podán návrh na výkon soudního smíru schváleného rakouským soudem dne 15.1.2010. - ano*

Uznání a výkon dle Brusel I - příklady

- Posud'te, zda se bude aplikovat nařizení Brusel I
- *V ČR byl dne 15.6.2010 podán návrh na výkon rozhodčího vydaného Rozhodčím soudem při MOK v Paříži dne 15.1.2010. - nikoliv, nařizení Brusel I se nevztahuje na rozhodčí řízení*

Uznání a výkon dle Brusel I - rozhodnutí

- Článek 32
- Autonomní pojem
- Forma nebo označení není relevantní (rozsudek, usnesení, apod.)
- Rozhodnutí soudu
 - Soud = soudní orgán, který jedná nezávisle na jiných státních orgánech a jehož rozhodnutí jsou vydána na základě řízení, které vykazuje znaky soudního řízení (založeného na zásadě spravedlivého procesu)
 - Soudní orgán členského státu rozhodující ze své authority o otázce mezi stranami

Uznání a výkon dle Brusel I - rozhodnutí

- Rozhodnutí soudu členského státu
- Jen rozhodnutí vydána soudy členských států
- NE: rozhodčí nálezy, rozhodnutí církevních soudů
- Není rozhodující povaha příslušnosti soudu, který rozhodnutí vydal (i situace, kdy soud založil svoji příslušnost podle vnitrostátních pravidel - článek 4)
- Může jít i o rozhodnutí vydané ve vnitrostátním sporu

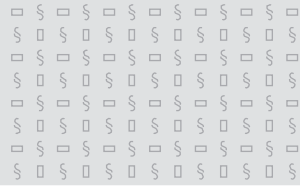
Uznání a výkon dle Brusel I - příklady

- *V ČR byl dne 15.6.2010 podán návrh na výkon platebního rozkazu vydaného rakouským soudem dne 15.1.2010.*
- *V ČR byl dne 15.6.2010 podán návrh na výkon rozsudku o náhradě škody vydaného rakouským trestním soudem dne 15.1.2010.*
- *V ČR byl dne 15.6.2010 podán návrh na výkon soudního smíru schváleného rakouským soudem dne 15.1.2010.*
- *V ČR byl dne 15.6.2010 podán návrh na výkon rozhodčího vydaného Rozhodčím soudem při MOK v Paříži dne 15.1.2010.*

Uznání a výkon dle Brusel I - uznání

- Zásada automatického uznání (článek 33) = rozhodnutí vydaná v jednom členském státě jsou uznána v jiných členských státech bez předchozího řízení či formálních kroků
- Zásada rozšíření účinků = právo státu vydání rozhodnutí je rozhodující pro stanovení účinků rozhodnutí v ostatních členských státech
- Rozhodnutí je účinné ve stejný okamžik ve státě vydání i v ostatních členských státech
- Strana, která obdrží v jednom členském státě rozhodnutí ve věci samé, nemůže v jiném členském státě žádat o vydání jiného rozhodnutí v téže věci proti stejné straně

Uznání a výkon dle Brusel I - uznání

- Zvláštní řízení o uznání (článek 33 odst. 2)
- Posouzení uznání jako předběžné otázky (článek 33 odst. 3)

Prohlášení vykonatelnosti

- Řízení o prohlášení vykonatelnosti = specifické řízení, jehož smyslem je ověřit, zda cizí rozhodnutí splňuje vymezené formální náležitosti
- Návrh na prohlášení vykonatelnosti (článek 39)
- Řízení v 1. stupni (články 41, 42)
- Řízení v 2. stupni (články 43 a násl.)
- Opravný prostředek
- Sporné řízení
- Hodnocení důvodů podle článků 34, 35
- Potvrzení prohlášení vykonatelnosti x zrušení

Prohlášení vykonatelnosti

- V ČR se návrh podává k okresnímu soudu nebo k soudnímu exekutorovi
- rozhodnutí nesmí být přezkoumáváno ve věci samé
- Postup při podávání návrhu na prohlášení vykonatelnosti se řídí právem členského státu výkonu
- Nutné předložit - 1 vyhotovení rozhodnutí, osvědčení ze státu původu
- -> po splnění formálních podmínek je cizí rozhodnutí prohlášeno za vykonatelné

Výkon

- Rozhodnutí je vykonatelné ve státě, kde bylo vydáno
- Rozhodnutí je prohlášeno za vykonatelné ve státě výkonu
- Samotná úprava postupu při výkonu rozhodnutí je ponechána vnitrostátní úpravě (u nás OSŘ, EŘ)
- Návrh na výkon lze podat buď samostatně, nebo společně s návrhem na prohlášení vykonatelnosti (§68c/1 ZMPS)

Důvody pro neuznání

- Články 34 a 35
- Soud přezkoumává na návrh stran
- Nelze přezkoumávat rozhodnutí ve věci samé
- Kdy se zkoumají
 - Zvláštní řízení o uznání (v 2. stupni)
 - Předběžná otázka v rámci jiného řízení
 - Řízení o prohlášení vykonatelnosti (v 2. stupni)

Důvody pro neuznání

- Zjevný rozpor s veřejným pořádkem státu, ve kterém se o uznání žádá
- rozhodnutí vydáno v nepřítomnosti žalovaného
- překážka *res iudicata* - neslučitelnost rozhodnutí
- porušeny taxativně vymezené oddíly nařízení Brusel I stanovící pravidla pro určení příslušnosti

Důvody pro neuznání - příklady

- *V ČR byl podán návrh na prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí vydaného v Itálii dne 15.5.2010. Spor se týkal nároku ze smlouvy a byl rozhodován podle italského práva. Povinný namítá rozpor s českým veřejným pořádkem, protože české právo upravuje danou otázku jinak.*
- *Toto není platný argument, výhrada veřejného pořádku se týká nedodržení procesních práv účastníka řízení, soud nesmí uznávané rozhodnutí přezkoumávat ve věci samé a posuzovat, zda cizí soud rozhodl „správně“*

Důvody pro neuznání - příklady

- *V ČR byl podán návrh na prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí vydaného v Itálii dne 15.5.2010. Spor se týkal nároku ze smlouvy a byl rozhodován podle italského práva. Povinný namítá rozpor s veřejným pořádkem, protože italský soud špatně aplikoval rozhodné právo.*
- *Toto není platný argument, výhrada veřejného pořádku se týká nedodržení procesních práv účastníka řízení, soud nesmí uznávané rozhodnutí přezkoumávat ve věci samé a posuzovat, zda cizí soud aplikoval „správně“ rozhodné právo*

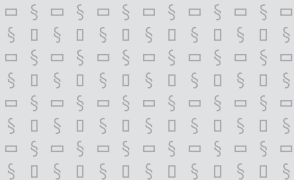
Důvody pro neuznání - příklady

- *V ČR byl podán návrh na prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí vydaného v Itálii dne 15.5.2010. Žalovaný nebyl vyrozuměn o zahájení řízení a rozhodnutí bylo vydáno v jeho nepřítomnosti.*
- *Ano, v tomto případě byla porušena procesní práva žalovaného, právo na obhajobu, na slyšení před soudem apod.*

Důvody pro neuznání - příklady

- *V ČR byl podán návrh na prohlášení vykonatelnosti rozhodnutí vydaného v Itálii dne 15.5.2010. Žalovaný (z ČR) byl o zahájení řízení vyrozuměn dva dny před konáním jednání, k řízení se nestihl dostavit.*
- *Ano, v tomto případě byla porušena procesní práva žalovaného, právo na obhajobu, na slyšení před soudem apod. - nestačí, že byl o řízení vyrozuměn, musí mu být poskytnuta přiměřená lhůta se na řízení připravit*

Další prameny uznání a výkonu

■ Nařízení o evropském exekučním titulu

- Rozhodnutí národních soudů (vydané podle národních procesních pravidel), soudní smíry či národní veřejné listiny o nesporném nároku
- Potvrzení jako EET
- Možnost postupu podle nařízení o EET
- Automatické uznání, není řízení o prohlášení vykonatelnosti

■ Nařízení o evropském platební rozkazu

■ Nařízení o drobných nárocích

- Upravují i fázi nalézacího řízení
- Rozhodnutí, která jsou výsledkem jednotného evropského řízení